KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 3.8.2020 r.
COM(2020) 348 final

ROCZNY PRZEGLĄD DOKONYWANY PRZEZ KOMISJĘ

rocznych sprawozdań z działalności państw członkowskich w sprawie kredytów eksportowych w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 1233/2011

1. Wprowadzenie

W załączniku I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1233/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zastosowania niektórych wytycznych w dziedzinie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych oraz uchylającego decyzje Rady 2001/76/WE i 2001/77/WE[1] przewiduje się, że państwa członkowskie udostępniają Komisji roczne sprawozdanie z działalności w celu zwiększenia przejrzystości na szczeblu Unii. Na podstawie tych informacji Komisja ma obowiązek opracować roczny przegląd dla Parlamentu Europejskiego.

Niniejszy roczny przegląd dotyczy roku kalendarzowego 2017. Zakres przeglądu obejmuje działalność w zakresie kredytów eksportowych w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 1233/2011, tj. transakcji średnio- i długoterminowych z co najmniej dwuletnim okresem spłaty. Przegląd nie obejmuje krótkoterminowych transakcji w zakresie kredytów eksportowych[2] ani działań prowadzonych przez niektóre agencje kredytów eksportowych (AKE) wykraczających poza zakres kredytów eksportowych (takich jak gwarancja inwestycyjna). Należy także zauważyć, że w przypadku niektórych państw członkowskich funkcję agencji kredytów eksportowych pełni zakład ubezpieczeń działający na mocy mandatu publicznego. Niniejszy przegląd obejmuje jedynie działalność takich zakładów prowadzoną w ramach sektora publicznego.

Komisja przyjęła do wiadomości rezolucję przyjętą przez Parlament Europejski dnia 2 lipca 2013 r. w sprawie pierwszego sprawozdania na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1233/2011[3] i zwróciła szczególną uwagę państw członkowskich na zawarte w rezolucji zalecenia – takie jak zalecenie, by grupa robocza Rady ds. kredytów eksportowych oraz Komisja konsultowały się z Europejską Służbą Działań Zewnętrznych w sprawie dalszego rozwoju metod sprawozdawczości. W chwili sporządzania niniejszego dokumentu państwa członkowskie dokonują aktualizacji metodyki sprawozdawczości.

2. Otrzymane roczne sprawozdania z działalności za rok kalendarzowy 2017

Roczne sprawozdania z działalności zostały przekazane przez następujące państwa członkowskie: Austrię, Belgię, Bułgarię, Chorwację, Republikę Czeską, Danię, Finlandię, Francję, Hiszpanię, Luksemburg, Niderlandy, Niemcy, Polskę, Portugalię, Rumunię, Republikę Słowacką, Słowenię, Szwecję, Węgry, Włochy oraz Zjednoczone Królestwo.

Pozostałych siedem państw – Cypr, Estonia, Grecja, Irlandia, Litwa, Łotwa i Malta – nie realizowało w okresie sprawozdawczym programów kredytów eksportowych w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 1233/2011.

[1] Dz.U. L 326 z 8.12.2011, s. 45.

[2] W przypadku takich transakcji zastosowanie ma komunikat Komisji zgodnie z art. 93 ust. 1 Traktatu WE dotyczący stosowania art. 92 i 93 Traktatu do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych.

[3] Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 2 lipca 2013 r. w sprawie pierwszego sprawozdania rocznego Komisji dla Parlamentu Europejskiego w sprawie działalności agencji kredytów eksportowych państw członkowskich (2012/2320(INI)).

3. Analiza rocznych sprawozdań z działalności

a) Informacje ogólne i finansowe

W mających zastosowanie ramach prawnych (rozporządzenie (UE) nr 1233/2011) określa się ogólne zasady transakcji i programów kredytów eksportowych. Chociaż większość rządów europejskich utworzyła AKE, zakres i rodzaj programów kredytów eksportowych, jak również struktura organizacyjna agencji kredytów eksportowych różnią się w poszczególnych państwach członkowskich.

W niektórych państwach członkowskich AKE jest departamentem rządowym lub agencją rządową. W przypadku innych państw, jak wskazano powyżej, funkcję tę pełni zakład ubezpieczeń na mocy publicznego mandatu lub pod nadzorem rządu. W przypadku państw członkowskich oferujących różne kategorie wsparcia kredytów eksportowych nierzadko istnieje więcej niż jedna AKE (np. jedna agencja zapewnia oficjalne wsparcie w formie gwarancji lub ubezpieczenia kredytów komercyjnych, a inna udziela bezpośrednich pożyczek lub zapewnia subsydiowanie stopy procentowej).

W 2017 r. 21 państw członkowskich UE zapewniało programy kredytów eksportowych w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 1233/2011. Programami tymi zarządzało łącznie 29 różnych agencji i departamentów rządowych.

Ogólnie rzecz ujmując państwa członkowskie rozwijają zestaw instrumentów na potrzeby programów kredytów eksportowych. Jeśli chodzi o rodzaje wsparcia kredytów eksportowych oferowanych przez europejskie AKE, najbardziej rozpowszechnioną formą pozostaje „czysta ochrona ubezpieczeniowa" (tj. dana transakcja eksportowa jest finansowana z kredytu udzielonego przez bank komercyjny, na który AKE udziela gwarancji lub zabezpieczenia w formie ubezpieczenia). Wszystkie 21 państw członkowskich udzielających kredytów eksportowych w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 1233/2011 w okresie sprawozdawczym oferowało tego rodzaju wsparcie. Znaczna większość państw członkowskich zaproponowała również inne formy wsparcia objęte rozporządzeniem (UE) nr 1233/2011 i zakresem stosowania Porozumienia OECD w sprawie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych[4], takie jak bezpośrednie pożyczki, finansowanie (w przypadku gdy finansowanie jest bezpośrednio zapewniane przez AKE, a nie przez bank komercyjny)[5] lub refinansowanie[6]. W kilku rocznych sprawozdaniach z działalności wyraźnie wymieniono również finansowanie projektów[7], pomoc wiązaną[8] lub pożyczki dla MŚP[9].

Ogólnie rzecz biorąc, w ciągu ostatnich lat osiągnięto wyższy poziom zgodności, ponieważ Porozumienie OECD w sprawie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych obejmuje obecnie szeroki zakres zagadnień. Niemniej jednak należy wziąć pod uwagę następujące różnice, które utrudniają dokonanie kompleksowego porównania. Po pierwsze, państwa członkowskie – w ramach ogólnych form wsparcia kredytów eksportowych, o których mowa w poprzednim akapicie – opracowały ogromną różnorodność programów kredytów eksportowych. Ponadto podczas gdy konkretny produkt może być wspólny dla kilku AKE,

[4] Porozumienie OECD w sprawie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych, w formie włączonej do prawa Unii, zostało przedstawione w załączniku II do rozporządzenia.
[5] Belgia, Republika Czeska, Dania, Hiszpania, Polska, Republika Słowacka, Węgry, Włochy i Zjednoczone Królestwo.
[6] Republika Słowacka, Szwecja i Węgry.
[7] Dania, Niderlandy, Niemcy i Włochy.
[8] Austria, Dania, Hiszpania, Polska i Węgry.
[9] Bułgaria, Dania i Rumunia.

związane z nim warunki mogą się różnić. Po drugie, wpływ programu kredytów eksportowych zależy oczywiście również od cech gospodarki krajowej oraz zdolności prywatnego sektora finansowego.

Z uwzględnieniem tych zastrzeżeń, poniższe porównanie łącznej nominalnej ekspozycji na ryzyko w dniu 31 grudnia 2017 r. zapewnia ogólne pojęcie o skali programów kredytów eksportowych – obejmujących najbardziej znaczącą „czystą ochronę ubezpieczeniową”[10].

Oficjalne wsparcie w postaci „czystej ochrony ubezpieczeniowej” w 2017 r. (w mld EUR) **Największe wsparcie w UE według łącznej nominalnej ekspozycji**	
Niemcy	85,8
Francja	69,2
Szwecja	34,8
Włochy	25,6
Niderlandy	24,4

Jak już wspomniano powyżej, europejskie AKE są aktywne w szerokim zakresie obszarów nieobjętych obowiązkiem sprawozdawczości na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1233/2011. Rozporządzenie to obejmuje zasadniczo średnio- i długoterminowe kredyty eksportowe (zgodnie z definicją zawartą w Porozumieniu OECD w sprawie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych). Wiele europejskich AKE oferuje jednak również takie produkty jak krótkoterminowe kredyty eksportowe, gwarancje akredytywy, gwarancje na ryzyko produkcji lub ubezpieczeniowe produkty inwestycyjne. Należy również zauważyć, że kilka państw członkowskich rozwinęło specyficzne dla poszczególnych sektorów produkty kredytów eksportowych, np. dla produkcji samolotów, przemysłu stoczniowego i kolejowego. Warto o tym pamiętać przy ocenie szerszej roli gospodarczej AKE.

Szczegółowe informacje można znaleźć w sekcjach II i IV formularza sprawozdawczego mającego zastosowanie do sporządzania rocznych sprawozdań z działalności, jak również w ogólnych rocznych sprawozdaniach, do których niektóre państwa członkowskie wyraźnie się odnoszą.

Podsumowując, roczne sprawozdania z działalności dostarczają istotnych informacji finansowych dotyczących programów kredytów eksportowych w 2017 r. Należy jednak podkreślić, że zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1233/2011 sprawozdawczość ta przebiega zgodnie z odpowiednimi krajowymi ramami prawnymi danego państwa członkowskiego. W związku z tym istnieją pewne różnice w sposobie prezentacji sprawozdań. Komisja nie ma konkretnych uwag na temat aspektów finansowych dotyczących rocznych sprawozdań z działalności[11].

[10] Uwaga: Zjednoczone Królestwo oszacowało łączną nominalną ekspozycję na ryzyko na 23,1 mld GBP w dniu 31 marca 2018 r.

[11] Zgodnie z pkt 1 załącznika I obecna procedura sprawozdawcza odbywa się bez uszczerbku dla prerogatyw instytucji państw członkowskich sprawujących nadzór nad krajowymi programami kredytów eksportowych.

b) Podejście do „ryzyk środowiskowych, które mogą powodować inne istotne zagrożenia”

Zgodnie z pkt 2 załącznika I do rozporządzenia (UE) nr 1233/2011 w rocznych sprawozdaniach z działalności państwa członkowskie „opisują, w jaki sposób ryzyka środowiskowe, które mogą powodować inne istotne zagrożenia, są uwzględniane w działalności AKE w zakresie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych”.

AKE nadal oceniają ryzyko środowiskowe, a państwa członkowskie rozwijają wewnętrzne procesy oceny tego ryzyka. W przypadkach, w których ryzyko uznane jest za niedopuszczalne lub nieproporcjonalne, nie udziela się zabezpieczenia[12]. W przypadkach, w których ryzyko uznane jest za dopuszczalne, wsparcie kredytu eksportowego jest zazwyczaj warunkowe, uzależnione od środków łagodzących i od zapewnienia zgodności z pewnymi normami[13]. Konwergencję w praktyce ilustruje m.in. stosowanie różnych procedur oceny, dostosowanych do rodzaju i kategorii danych transakcji, co wyraźnie opisano w sprawozdaniach kilku państw członkowskich[14].

W pkt 2 załącznika I wymienia się zarówno ryzyka środowiskowe, jak i „inne istotne zagrożenia”. Ogólnie rzecz biorąc, podobnie jak w poprzednich latach, państwa członkowskie nadal szeroko interpretowały ryzyka środowiskowe i zagrożenia z nimi związane.

Transakcje oceniane są nie tylko pod kątem ochrony środowiska, ale także pod innymi względami. Na przykład kilka państw członkowskich wyraźnie odniosło się także do skutków społecznych[15] oraz do praw człowieka[16]. Zagrożenia te mogą zostać ocenione przez niezależnych ekspertów[17] lub przez wyznaczonych specjalistów w każdej AKE[18].

Ponadto prawie wszystkie państwa członkowskie odnoszą się w szczególności do procedur wskazanych w zaleceniu OECD w sprawie wspólnego podejścia do oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych oraz środowiskowego i społecznego badania due diligence („wspólne podejście”), które uzyskały akceptację i wpływ normatywny nawet poza państwami należącymi do OECD.

Wiele państw członkowskich zgłasza, że stosuje „wspólne podejście” poza zaleconym zakresem w celu zwiększenia kontroli rosnącej liczby transakcji[19]. Państwa członkowskie również wychodzą poza ramy wspólnego podejścia i znajdują – oprócz wspólnego podejścia – punkty odniesienia w postaci innych międzynarodowych norm. Normy te obejmują: strategię bezpieczeństwa Banku Światowego[20], wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw

[12] Przykładowo: Austria, Belgia, Luksemburg, Niemcy, Portugalia i Węgry.
[13] Przykładowo: Belgia, Dania, Francja, Luksemburg, Polska, Portugalia, Rumunia, Republika Słowacka, Słowenia i Węgry.
[14] Przykładowo: Belgia, Dania, Niemcy i Republika Słowacka.
[15] Belgia, Republika Czeska, Dania, Finlandia, Francja, Niderlandy, Niemcy, Polska, Republika Słowacka, Hiszpania, Słowenia i Szwecja.
[16] Austria, Niemcy, Szwecja i Zjednoczone Królestwo.
[17] Przykładowo: Republika Czeska, Republika Słowacka.
[18] Przykładowo: Belgia
[19] Hiszpania, Niderlandy, Niemcy i Włochy.
[20] Republika Słowacka.

człowieka[21], zasady inicjatywy Global Compact[22], Deklarację Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą podstawowych zasad i praw w pracy[23], zasady równikowe[24], normy środowiskowe i społeczne Międzynarodowej Korporacji Finansowej[25] oraz wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych[26]. Inną nową tendencją jest włączenie inicjatyw dotyczących zmiany klimatu do tego kontekstu, włącznie z odniesieniem do Ramowej konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu[27]. Niektóre z państw członkowskich zwracają też uwagę na swoje nieustanne zobowiązanie do doskonalenia i rozwoju obecnego systemu. Finlandia, na przykład, zaznaczyła swoje uczestnictwo w grupach roboczych z udziałem kilku AKE, w których dąży się do wypracowania wspólnego podejścia do kwestii środowiskowych i społecznych, jak również do szerzej zakrojonych działań międzynarodowych mających na celu stworzenie wspólnych zasad w celu zapewnienia równych warunków działania.

c) Inne informacje zawarte w rocznych sprawozdaniach z działalności

Oprócz informacji już zawartych w sekcjach 3a) i b) powyżej, z 21 rocznych sprawozdań z działalności wynika, że państwa członkowskie rozwinęły politykę w zakresie kredytów eksportowych głównie w kontekście środowiska, zwalczania przekupstwa oraz udzielania zrównoważonych pożyczek dla krajów o niskich dochodach. Trzy odpowiednie zalecenia OECD[28] odgrywają istotną – ale nie wyłączną – rolę. Państwa członkowskie niebędące członkami OECD również stosują te instrumenty lub do tego dążą. Przykładowo Bułgaria stosuje zalecenie OECD dotyczące przekupstwa. Wiele państw członkowskich twierdzi w szczególności, że „wspólne podejście" stosowane jest poza zakresem określonym przez OECD[29]. Ponadto polityka państw członkowskich opiera się na normach międzynarodowych[30] i szerszym dorobku prawnym UE. Odniesienia do unijnych „celów", „standardów" i „wytycznych" wskazują na to, że brane pod uwagę są zarówno instrumenty miękkiego, jak i twardego prawa, a idea jest równie ważna jak litera prawa.

Co więcej, państwa członkowskie coraz częściej wymieniają dodatkowe cele lub kwestie polityczne, które dopełniają to, co zostało przewidziane we „wspólnym podejściu". Przykłady dotyczą zrównoważonego rozwoju społecznego[31] i zapobiegania oszustwom podatkowym[32]. W kilku przypadkach zainteresowane AKE same opracowały odpowiednie instrumenty. Przykładem na to jest polityka w dziedzinie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw[33], która obejmuje nie tylko działania wewnętrzne, ale również ścisły dialog z klientami AKE[34].

[21] Dania, Finlandia, Niemcy i Szwecja.
[22] Szwecja.
[23] Finlandia i Niderlandy.
[24] Zjednoczone Królestwo.
[25] Niderlandy i Republika Słowacka.
[26] Szwecja.
[27] Finlandia.
[28] 1. Zalecenie OECD w sprawie wspólnego podejścia do oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych oraz środowiskowego i społecznego badania due diligence (tzw. „wspólne podejście") 2. Zalecenie OECD dotyczące korupcji i oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych. 3. Zasady i wytyczne w celu propagowania zrównoważonych praktyk w zakresie udzielania pożyczek w ramach przyznawania oficjalnych kredytów eksportowych krajom o niskich dochodach
[29] Francja, Niderlandy, Niemcy, Republika Słowacka, Szwecja i Włochy.
[30] W celu uzyskania szczegółowych informacji zob. wykaz powyżej, sekcja 3b).
[31] Dania, Hiszpania, Niemcy, Republika Słowacka i Rumunia.
[32] Szwecja.
[33] Niderlandy, Słowenia, Szwecja i Włochy.
[34] Przykładowo: Belgia.

Jeżeli chodzi o ochronę środowiska, do nowych tendencji należą nacisk na zrównoważony rozwój[35] i redukcja emisji[36]. Podobnie jak w poprzednim sprawozdaniu, wiele państw członkowskich podkreśla szczególne znaczenie praw człowieka. Praktycznie wszystkie sprawozdania nadal odzwierciedlają poparcie dla zwiększenia wymiaru praw człowieka w ramach nowego wspólnego podejścia.

Ogólnie rzecz biorąc, strategie państw członkowskich w odniesieniu do AKE są zbieżne. Przykładem tego są środki zwalczania przekupstwa. Wiele z państw członkowskich wymaga podpisania deklaracji o niepopełnieniu przekupstwa przez zaangażowane strony i wyraźnie stwierdza, że ochrona zostanie automatycznie unieważniona w przypadku przekupstwa[37]. Coraz więcej państw członkowskich wspomina znaczenie monitorowania[38] i aktywnie zachęca banki i eksporterów do rozwijania własnych środków zwalczania przekupstwa[39].

Wiele państw członkowskich opracowało własne, zgodne ze wspólnym podejściem, narzędzia do zwalczania przekupstwa i korupcji, takie jak środki informowania o nieprawidłowościach[40]. Nadal jako priorytet wymienia się środki przeciwdziałania praniu pieniędzy[41] oraz zapobieganie finansowaniu terroryzmu[42].

Analogicznie o konwergencji świadczy ścisłe przestrzeganie wymogów Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego, wspominane przez wiele państw członkowskich w odniesieniu do praktyk udzielania zrównoważonych pożyczek krajom o niskich dochodach[43].

Państwa członkowskie poświęcają też szczególną uwagę kwestii zagwarantowania, by AKE działały w najbardziej przejrzysty sposób, z poszanowaniem poufności, która może być konieczna do transakcji handlowych. Kilka państw członkowskich zwraca szczególną uwagę na tę kwestię w rocznych sprawozdaniach z działalności za 2017 r.[44].

Ze sprawozdań państw członkowskich wynika, że włączyły one wspólne podejście OECD do swojej polityki kredytów eksportowych. Co więcej, różnorodność wymienionych powyżej kwestii wskazuje na to, że wspólne podejście często jest postrzegane jako *minimalny* standard. W wielu dziedzinach państwa członkowskie stosują własne dodatkowe środki, aby zapewnić, że wsparcie kredytów eksportowych jest możliwe tylko w przypadku transakcji, które spełniają szereg rygorystycznych norm, od aspektów środowiskowych po kwestie społeczne.

d) Zgodność AKE z celami i zobowiązaniami Unii

Aby zwiększyć przejrzystość na szczeblu UE, państwa członkowskie są zobowiązane na mocy rozporządzenia (UE) nr 1233/2011 do udostępnienia Komisji rocznego sprawozdania z działalności, przekazując – zgodnie z krajowymi ramami prawnymi – niektóre informacje finansowe i operacyjne dotyczące ich działalności związanej z kredytami eksportowymi,

[35] Przykładowo: Republika Czeska, Hiszpania, Polska, Rumunia i Włochy.
[36] Belgia i Dania.
[37] Przykładowo: Bułgaria, Dania, Francja, Niemcy, Luksemburg, Portugalia i Rumunia.
[38] Belgia, Włochy i Zjednoczone Królestwo.
[39] Belgia, Dania i Niemcy.
[40] Republika Słowacka i Szwecja.
[41] Szwecja.
[42] Szwecja.
[43] Przykładowo: Niderlandy, Węgry, Włochy.
[44] Austria, Belgia, Dania, Republika Słowacka i Szwecja.

obejmujące również informacje na temat sposobów radzenia sobie z ryzykiem środowiskowym.

Zgodnie z pkt 3 załącznika I „[n]a podstawie tych informacji Komisja opracowuje roczny przegląd dla Parlamentu Europejskiego, zawierający ocenę zgodności AKE z celami i zobowiązaniami Unii".

W art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE)[45] wymieniono ogólne cele Unii, a w jego art. 21 zasady i cele działań zewnętrznych Unii.

Jeżeli chodzi o wspólną politykę handlową UE, odniesienie do zasad i celów działań zewnętrznych Unii znajduje się w art. 206 i art. 207 akapit pierwszy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Wszystkie państwa członkowskie pełniące rolę sprawozdawcy przedstawiają dowody, na to, że opracowały strategie towarzyszące zarządzaniu swoimi programami kredytów eksportowych, które są zgodne z celami UE. Zalecenia polityczne dotyczące kredytów eksportowych opracowane przez OECD – jedyną organizację międzynarodową, która dotychczas opracowała szczegółowe zasady dotyczące tego obszaru polityki – są w powszechnym użyciu i w większości przypadków działania państw członkowskich wykraczają poza ich zakres.

W celu zwiększenia zdolności Komisji do dalszej oceny działań państw członkowskich Komisja, we współpracy z Europejską Służbą Działań Zewnętrznych i po konsultacji z szeregiem zainteresowanych stron, zaproponowała państwom członkowskim rozszerzenie zakresu i poziomu szczegółowości informacji, które powinny być zawarte w rocznych sprawozdaniach z działalności. Zmieniony i rozszerzony formularz sprawozdawczy jest obecnie przedmiotem dyskusji z państwami członkowskimi.

Parlament Europejski wezwał Komisję do wydania oświadczenia dotyczącego tego, czy państwa członkowskie przestrzegają celów i zobowiązań Unii; Komisja Europejska dokonała przeglądu rocznego zgodnie z załącznikiem 1. Przegląd Komisji opiera się na rocznych sprawozdaniach z działalności przedłożonych przez państwa członkowskie i nie można go uznać za ostateczny. Niemniej jednak Komisja uważa, że informacje zawarte w rocznych sprawozdaniach z działalności dostarczają mocnych dowodów na to, że AKE działają zgodnie z art. 3 i 21 TUE oraz nie zawierają dowodów na nieprzestrzeganie przepisów przez jakiekolwiek państwo członkowskie. Oczywiście instytucje europejskie mogą wyznaczyć wspólne, bardziej ambitne cele polityczne. Komisja jest gotowa ułatwić i propagować dialog międzyinstytucjonalny w tym zakresie, tymczasem ma jednak obowiązek dokonać oceny zgodnie z pkt 3 załącznika I.

Jeżeli chodzi o przestrzeganie zobowiązań międzynarodowych i obowiązków wynikających z unijnego prawa konkurencji, w okresie sprawozdawczym na forum Światowej Organizacji Handlu nie pojawiły się żadne spory związane z europejskimi programami kredytów eksportowych. W 2017 r. do Komisji Europejskiej nie wpłynęły żadne skargi związane z potencjalnymi naruszeniami prawa UE przez agencje kredytów eksportowych.

[45] Między innymi zgodnie z art. 3 ust. 5 TUE w stosunkach zewnętrznych Unia „przyczynia się do [...] trwałego rozwoju Ziemi, do solidarności i wzajemnego szacunku między narodami, do swobodnego i uczciwego handlu, do wyeliminowania ubóstwa oraz do ochrony praw człowieka, w szczególności praw dziecka, a także do ścisłego przestrzegania i rozwoju prawa międzynarodowego, w szczególności zasad Karty Narodów Zjednoczonych".